

กระทู้ถามที่ ๕๔๐ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๔

เรื่อง การติดตามและประเมินผลสำนักงานกองทุนเพื่อสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ตามที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาในอันที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยในสาขาต่างๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยได้มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีขึ้นในช่วงหลายรัฐบาลที่ผ่านมา โดยให้มีการบริหารงานเป็นอิสระ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของ สกว. ได้รับค่าตอบแทนและอัตราเงินเดือนสูงกว่าระบบราชการมาก และได้มีการจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินจำนวนหนึ่งให้กับหน่วยงานดังกล่าวเพื่อใช้ในการสนับสนุนงานด้านวิจัยแก่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการวิจัยศึกษาและค้นคว้าในสิ่งอันจะเป็นประโยชน์และก่อให้เกิดการพัฒนาต่อประเทศชาติบ้านเมือง แต่จากการดำเนินนโยบายที่ผ่านมาพบว่า การดำเนินงานด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทยยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร เมื่อเทียบกับการจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินด้านการวิจัยและพัฒนาประเทศที่รัฐได้จัดสรรให้แก่หน่วยงานดังกล่าวนี้ในแต่ละปี ถึงแม้ว่าเงินงบประมาณที่จัดสรรในด้านวิจัยและพัฒนาเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) จะไม่สูงมากก็ตาม แต่ในยามที่ประเทศชาติกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤติด้านเศรษฐกิจที่จำเป็นต้องใช้เงินทุกบาททุกสตางค์ให้คุ้มค่ากับการลงทุน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการวิจัยอย่างมีเป้าหมายและมีทิศทางที่ชัดเจน สอดคล้องกับแผนการพัฒนาประเทศและนโยบายรัฐบาล ตลอดจนต้องมีการกำหนดเป้าหมายการวิจัยในระดับชาติได้ จึงขอเรียนถามว่า

๑. ที่ผ่านมารัฐบาลได้มีการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) หรือไม่ อย่างไร และการประเมินผลนั้นได้มีการเปรียบเทียบถึงความคุ้มค่าในเงินงบประมาณแผ่นดินที่ได้ลงทุนไปตั้งแต่ก่อตั้งองค์กรมาจนถึงปัจจุบัน โดยสำนักวิจัยอิสระที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับจากต่างประเทศหรือภายในประเทศหรือไม่ เพียงใด อย่างไร และใช้ดัชนีใดเป็นตัวชี้วัด ขอทราบรายละเอียด ในขณะที่สถาบันต่างประเทศได้ประเมินศักยภาพขีดความสามารถด้านการวิจัยของประเทศไทยไว้ในอันดับท้ายๆ

๒. รัฐบาลได้เคยจัดทำสถิติเปรียบเทียบหรือไม่ว่าตั้งแต่ก่อตั้ง สกว. มาจนถึงปัจจุบันมีผลการวิจัยและพัฒนาจำนวนเท่าใดที่สามารถนำไปสู่ภาคปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาวิกฤติการณ์ด้านต่างๆ ของประเทศชาติอย่างแท้จริง เมื่อเทียบกับงานวิจัยทั้งหมดที่ สกว. อนุมัติไปแล้ว ถ้ามีขอทราบรายละเอียดผลการเปรียบเทียบ

๓. รัฐบาลได้มีการกำหนดแผนงานและมาตรการในการผลักดันให้มีการใช้เงินงบประมาณที่จำกัดไปเพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลตามที่เคยแถลงต่อรัฐสภาและการพัฒนาประเทศอย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ในทางปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม อันจะช่วยประเทศชาติแก้ไขปัญหาวิกฤติการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการศึกษาได้ ตลอดจนได้มีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล แผนงาน และมาตรการดังกล่าวข้างต้นไว้หรือไม่ อย่างไร

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นพดล อินนา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

คำตอบกระทู้ถามที่ ๕๕๐ ร.

ของ นายพดล อินนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระบบบัญชีรายชื่อ)

เรื่อง การติดตามและประเมินผลสำนักงานกองทุนเพื่อสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ข้าพเจ้า นายสุวิทย์ คุณกิตติ รองนายกรัฐมนตรี ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง การติดตามและประเมินผลสำนักงานกองทุนเพื่อสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความรู้ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า ตั้งแต่จัดตั้งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้อยู่ภายใต้การติดตามตรวจสอบและประเมินผลของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนการวิจัยตลอดตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการวิจัย คณะกรรมการชุดนี้ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์สูงด้านการวิจัย จำนวน ๑๐ ท่าน และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๘ ท่าน ได้แก่ ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร ผู้แทนกองบัญชาการทหารสูงสุด ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจาก สกว.

สำหรับในการปฏิบัติหน้าที่ นอกจากคณะกรรมการจะติดตามประเมินผลโครงการวิจัยของ สกว. โดยคณะกรรมการเองแล้วยังตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานภายนอกมาประเมินการทำงานขอ สกว. ด้วย การประเมินผลการสนับสนุนการวิจัยของ สกว. มีหลายรูปแบบ ตั้งแต่

- การประเมินองค์กร
- การประเมินฝ่ายให้ทุนของ สกว.
- การประเมินชุดโครงการ
- การประเมินผลกระทบโครงการ
- โครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก
- โครงการเดี่ยว
- ฯลฯ

นับเฉพาะการประเมินองค์กรอย่างเดี่ยวคือการประเมินการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยของ สกว. ได้มีการประเมินมาแล้วถึง ๕ ครั้งด้วยกัน ทุกครั้งเป็นการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ ภายนอก ซึ่ง สกว. ได้รับการประเมินอยู่ในระดับดีตลอดมา การประเมินครั้งสุดท้ายประเมินโดยบริษัท Thai Rating & Information Services หรือที่เรียกย่อๆ ว่า TRIS TRIS ได้ทำการประเมินโดยทีมประเมินของบริษัท และมีนักวิชาการอาวุโสเป็นที่ปรึกษา ในครั้งนี้ TRIS ได้ประเมินหน่วยงานให้ทุนวิจัย และหน่วยงานทำวิจัย รวม ๑๕ หน่วยงาน การประเมิน สกว. เป็นการประเมินการบริหารงานวิจัยใน ๓ ด้าน ได้แก่

๑. ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพของระบบบริหารงานวิจัย

๒. ประสิทธิภาพและคุณภาพงานวิจัยและการบริการ

๓. การพัฒนา เรียนรู้ และนวัตกรรม

ทั้งนี้ ตัวชี้วัด/ปัจจัยที่ใช้ประเมิน ประกอบด้วย

ด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของระบบการบริหารงานวิจัย

ตัวชี้วัด/ปัจจัย

- วิสัยทัศน์องค์กร
- วิสัยทัศน์ผู้บริหาร และวิสัยทัศน์ด้านการวิจัย
- คุณภาพแผนงานและนโยบาย
- การดำเนินการตามแผน
- คุณภาพการบริหารทรัพยากรงานวิจัย
- ความสอดคล้องกับมาตรฐานที่ดีของกระบวนการให้ทุน
- คุณภาพระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร
- คุณภาพระบบ QC, QA

ด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพงานวิจัย และการบริการ

ตัวชี้วัด/ปัจจัย

- คุณภาพงานวิจัยในเชิงวิชาการ
- ประสิทธิภาพงานวิจัย
- ความพอใจของนักวิจัยและผู้ใช้บริการ

ด้านการพัฒนา เรียนรู้ และนวัตกรรม

ตัวชี้วัด/ปัจจัย

- การพัฒนาคุณภาพ จรรยาบรรณ ขวัญกำลังใจ และการทำงานเป็นทีม
- การใช้เครื่องมือที่ทันสมัย
- Feedback System
- การพัฒนาองค์กรเครือข่าย
- Continuous Improvement
- ผลงานที่แสดง Originality และ Innovation

ในการประเมินครั้งนี้ สกว. ได้รับการประเมินอยู่ในระดับสูงมาก ๘ ตัวชี้วัด/ปัจจัย และสูงจำนวน ๕ ตัวชี้วัด/ปัจจัย ซึ่งนับว่าดีที่สุดในบรรดาหน่วยงานที่ได้รับการประเมินในครั้งนี้ นอกจากการติดตามตรวจสอบและประเมินผลโดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการสนับสนุนการวิจัย ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการวิจัยแล้ว ยังมีคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานของ สกว. (audit committee) ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการนโยบายกองทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานของ สกว. ทั้งในด้านการเงิน และด้านประสิทธิภาพการทำงานอีกด้วย

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า โครงการวิจัยที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สนับสนุนแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ทุนวิจัยและพัฒนา (R&D) ซึ่งเน้นการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และ ทุนวิจัยเชิงวิชาการ (academic research) ซึ่งเน้นการค้นพบองค์ความรู้ใหม่ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีใหม่ หลักการใหม่ เทคนิคใหม่ ทุนประเภทนี้มีเป้าหมายที่จะตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ

สำหรับโครงการประเภททุนวิจัยและพัฒนา นั้น ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดได้มีการนำไปใช้ประโยชน์จริง เนื่องจากโครงการประเภทนี้ในการพัฒนาโจทย์วิจัย สกว. ได้เชิญผู้ใช้ผลงานให้มีส่วนร่วมในการตั้งโจทย์ด้วย นอกจากนี้บางโครงการผู้ใช้ยังมาร่วมทำวิจัย รวมทั้งยังเข้าร่วมสนับสนุนโครงการวิจัยด้วย ทำให้ผู้ใช้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการวิจัยอย่างจริงจัง และมีข้อผูกมัด ตั้งแต่เริ่มโครงการที่สำคัญไปกว่านี้ สกว. ยังมีกลไกการบริหารจัดการที่เข้มข้น คอยติดตามการดำเนินการของโครงการอยู่ทุกๆ ระยะ รวมทั้งมีกระบวนการแก้ไขปัญหาในกรณีที่โครงการมีปัญหาเกิดขึ้น และเมื่อโครงการดำเนินไปจนถึงจุดที่สามารถนำผลไปใช้ประโยชน์ได้จะมีระบบการจัดการปลายทาง ซึ่งมีกลไกหลายอย่างที่จะช่วยให้เกิดการนำโครงการไปสู่การใช้ประโยชน์ได้จริง ดังนั้น โครงการวิจัยประเภททุนวิจัยและพัฒนาของ สกว. ส่วนใหญ่จึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์และแก้ปัญหาได้จริง

โครงการวิจัยประเภททุนวิจัยและพัฒนา ของ สกว. มีการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ดังนี้

๑. การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์
๒. การใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย
๓. การใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะ
๔. การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ

ตัวอย่างโครงการที่นำไปพัฒนาและแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ของประเทศอย่างแท้จริง ได้แก่

- โครงการปฏิรูปรัฐธรรมนูญ
- โครงการปฏิรูประบบราชการ
- โครงการปฏิรูประบบกฎหมายไทย
- โครงการศึกษาผลการใช้รัฐธรรมนูญ
- โครงการปรับปรุงกฎหมาย และการกำหนดนโยบายเพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- โครงการกระจายอำนาจทางการคลัง
- โครงการเศรษฐกิจนอกกฎหมาย
- โครงการสิทธิมนุษยชนไทยในสถานการณ์สากล
- โครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย
- โครงการฐานข้อมูลสารเคมีอันตราย
- โครงการการผลิตสารโพแทสเซียมคลอไรด์ในรูปแบบไม่ระเบิด
- โครงการการจัดการรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- โครงการนโยบายนมโรงเรียน
- โครงการหมูปลอสสาร .... คนปลอดภัย
- โครงการวิจัยและพัฒนากระสุนยาง
- โครงการถุงมือยางปลอดอาการแพ้
- โครงการนโยบายชาติว่าด้วยเรื่องคนจน
- โครงการปฏิรูปการเรียนรู้
- โครงการการจัดการทรัพยากรน้ำ
- โครงการแรงงานไทย
- โครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล
- โครงการปฏิรูประบบราชการไทยในต่างประเทศ

- โครงการสร้างโมเดลพยากรณ์คลื่นในทะเล
- โครงการป้องกันอุบัติเหตุ น้ำท่วม ดินถล่ม
- โครงการผลิตวันสวรรคตระดับอุตสาหกรรมขนาดกลางและย่อม
- โครงการพัฒนาเครื่องอบแห้งข้าวเปลือกแบบฟลูอิดไดซ์เบด
- ฯลฯ

สำหรับโครงการประเภทวิจัยเชิงวิชาการนั้น ได้ผลิตที่มีคุณภาพสูงจำนวนมาก เช่น ผลงานตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ จำนวนประมาณ ๒,๐๐๐ เรื่อง ผลงานจดสิทธิบัตรทั้งในและต่างประเทศ จำนวน ๔๐ รายการ ผลงานตีพิมพ์ในรูปหนังสือ จำนวน ๒๘๑ เรื่อง และที่สำคัญคือ โครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก เพื่อสร้างนักวิจัยระดับปริญญาเอกในประเทศ ในปี ๒๕๔๕ ถึงปัจจุบันมีนักศึกษาสำเร็จการศึกษากลุ่มแรกตามโครงการนี้ จำนวน ๖๖ คน และจะเพิ่มจำนวนเป็นปีละ ๒๐๐ - ๓๐๐ คน ในอนาคตอันใกล้ นอกจากนี้ สกว. ยังได้พัฒนานักวิจัยทุกระดับรวมแล้วจำนวนหลายพันคน

คำตอบข้อ ๓ ขอเรียนว่า การกำหนดแผนงานและมาตรการในการผลักดันให้มีการใช้งบประมาณเพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาลและพัฒนาประเทศ โดยให้มีการนำผลวิจัยไปใช้ในทางปฏิบัติอย่างเป็นทางการนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕ สำนักงบประมาณได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยแก่งาน/โครงการและกองทุนของส่วนราชการต่างๆ จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๒ งาน/โครงการ เป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น ๕,๗๒๑.๗๒ ล้านบาท สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๖ จัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยรวมทั้งสิ้น ๑๐,๒๑๘.๐๗ ล้านบาท (เพิ่มขึ้น ๔๕๖.๓๕ ล้านบาท) ซึ่งหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณเพื่อการวิจัยสูงสุด ๓ อันดับ ได้แก่ ทบวงมหาวิทยาลัย ได้รับงบวิจัยจำนวน ๒,๔๑๕.๖๑ ล้านบาท กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับงบวิจัยจำนวน ๒,๐๓๓.๕๘ ล้านบาท และกระทรวงสาธารณสุขได้รับงบวิจัยจำนวน ๒,๐๐๑.๖๗ ล้านบาท ทั้งนี้ เพื่อดำเนินการวิจัยตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐและนโยบายรัฐบาล นอกจากนี้รัฐบาลยังมีมาตรการเร่งรัดให้หน่วยงานนำผลวิจัยด้านต่างๆ ไปใช้เพื่อการพัฒนาประเทศ ได้แก่ การนำผลวิจัยด้านพลังงานไปพัฒนาใช้ประโยชน์ การนำผลวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเร่งรัดด้านผลผลิตงานวิจัยของหน่วยงานต่างๆ เพื่อการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จำนวนและมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจากการวิจัยผลิตภัณฑ์ จำนวนโครงการวิจัยค้นคว้าและสาธิตเทคโนโลยีการผลิตและการใช้พลังงานทดแทน เป็นต้น